REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia
Braşov, piaţa mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administraţiune Braşov şi la următoarele
BIROURI de ANUNŢURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nnz. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
Preţul inserţiunilor: o serie garmond pe o colonă 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe şase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Braşov;
Administraţiunea, Piaţa mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe şase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe şase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 4. Braşov, Sâmbătă 5 (18) Ianuarie 1908.

Primirea noului Ban în Agram.

N'are noroc guvernul Wekerle cu măsurile sale pentru rezolvarea cestiunei croate. După ce a făcut fiasco cu combinaţia Rakodczay, dela care a aşteptat să pună iarăşi în picioare majoritatea unioniştilor, guvernul unguresc şi-a încercat norocul cu fiul fostului Ban, baronul Rauch despre care se zice că este un bărbat foarte energic. Numirea noului Ban şi pregătirile lui de-a lua frânele guvernului croat, au fost însoţite de-o tăcere generală în Croaţia. Se credea că br. Rauch va avea o poziţie mai favorabilă decât a fost aceea a lui Rakodczay, care ajunsese a fi urgisit de toţi.

Ce-i drept noului Ban i-a succes iute ceea-ce n'a putut pune la cale antecesorul său, numit numai inainte c'o jumătate de an. Br. Rauch a ocupat fără amânare cele trei posturi de şefi de secţiune în guvernul croat, precum şi toate posturile de comiţi supremi, pentre cari posturi Rakodczay n'a putut găsi pe nimeni. Toate erau pregătite cu băgare mare de samă în înţelegere cu guvernul din Pesta. Rauch stabilise şi programul şi dăduse de ştire, că e firm hotărât să împlinească misiunea ce i-a dat'o regele numindu-l Ban. Când şi-a făcut însă Miercurea trecută intrarea sa în Agram, noul Ban a rămas foarte surprins, văzând că poporaţiunea deodată părăseşte ori-ce rezervă.

S'au petrecut scene aproape ne mai pomenite în Agram. Trăsura în care se afla baronul Rauch a fost bombardată de mulţime cu pietrii şi cu ouă clocite. Semn ce nu se poate mai vădit, că opiniunea publică din Croaţia nu-l consideră pe Rauch cu nimic mai bun decât pe Rakodczay, adecă drept unealtă a guvernului ungar.

Incă nu s'a aşezat marea iritaţiune ce a produs'o în Agram primirea puţin prietinoasă ce i s'a făcut noului Ban. Acesta însă se vede că în adevăr nu e omul care să se sparie prea tare de astfel de demonstraţiuni. El crede în steaua lui şi vrea să-şi încerce norocul. Alaltăeri a primit pe reprezentanţii autorităţilor civile şi militare. Cu aceasta ocaziune a desfăşurat în linii generale programul său. A zis şi el ca Rakodczay, că în ce priveşte cestiunea limbei croate la căile ferate, ea va fi regulată de deputaţiunile regnicolare în aşa mod ca să nu fie nici învingători nici învinşi. A vorbit de îmbunătăţirea salariilor funcţionarilor, de reforma electorală pentru Croaţia şi a atins şi necesitatea unei revizuiri a pactului dela 1868. Incolo a declarat că adoptă şi susţine şi el programul ce l'a desfăşurat Rakodczay, pe care nu vrea să-l desavueze.

E însă foarte uşor cu putinţă, ca, mai ales în ce priveşte fatala pragmatică de serviciu pentru împiegaţii dela drumurile de fier, să fie în cea mai mare rătăcire şi baronul Rauch, când crede, că îi va succede a face pe Croaţi să se împace cu ea în vre-un chip oare-care. Prea multe s'au petrecut de doi ani încoace între Croaţi şi Unguri şi prea afunzi rădăcini a prins mişcarea naţională în Croaţia în scopul de a se scutura în definitiv de jugul limbei maghiare şi la drumurile de fer, ca să se mai poată împăca cu vre-un paliativ în cestiunea pragmaticei de serviciu. Ei cer scurt şi limpede, cum au cerut neîntrerupt până acuma delegaţii croaţi din dieta ungară, ca să se retragă şi să se delăture acea lege atât de vătămătoare pentru dreptul de limbă al Croaţilor.

Guvernul Wekerle-Kossuth va fi constrâns să facă Croaţilor aceasta concesiune dacă voeşte să se împace cu ei, chiar cu rizicul de-a sgudui puţin ideia de stat ce li-s'a băgat în cap. Expedientul, ce-l caută acuma în încercarea de a revizui regulamentul camerei, e iarăşi numai un paliativ care nu va duce la scop. Cestiunea croată nu se poate rezolva decât ori cu nimicirea opoziţiei naţionale din regatul triunit, pentru care guvernul ungar e prea slab, ori cu o revizuire cinstită a pactului ungaro-croat, care să mulţămească postulatele naţionale de limbă croate. Ori ce altă modalitate se va sfârşi cu desastru

---

Iarăşi chestia reformei electorale. In răspunsul ce l-a dat în şedinţa de alaltăieri a dietei interpelaţiei dep. socialist Mezöffy în chestia votului universal, ministrul Andrassy a declarat că în luna Martie sau Aprilie speră, că va prezenta camerei această reformă. Despre conţinutul reformei deocamdată nu poate da deslușiri.

Interpelaţia în chestia Pănade. In şedinţa de alaltăeri a dietei şi-a anunţat, precum ştim, dep. Dr. Maniu, interpelaţia în chestia măcelului dela Pănade. Fiind însă timpul înaintat, dl Maniu şi-a amânat desvoltarea interpelaţiei pe şedinţa de mâne, Sâmbătă.

La aniversarea ziarului nostru.

„*Conservatorul*“, în numărul său dela 3 Ianuarie v., vorbind de aniversarea ziarului nostru ne adresează călduroase şi frăţeşti urări. Confratele nostru scrie:

»Cel mai vechiu ziar politic românesc, »Gazeta Transilvaniei«, a împlinit eri 70 de ani de existenţă. Este un eveniment acesta, care dovedeşte mult, care în istoria desvoltărei politice şi culturale a poporului românesc de peste munţi însemnează cele mai luminoase pagini«.

»In cursul îndelungat al celor 70 de ani împliniţi, s'au strâns în jurul »Gazetei« cei mai valoroşi conducători politici ai neamului nostru şi, pătrunşi de cel mai înalt şi însufleţit patriotism, au ţinut pururea vie flacăra sentimentului naţional, care a încălzit inimele eroilor dela 1848, cari la glasul redeşteptării din somnul secular, au alergat pe Câmpia Libertăţei, rupând lanţurile iobăgiei«.

»Câte suferinţe n'au îndurat redactorii acestei foi româneşti, în cursul anilor şapte-zeci! Ei au scris pentru luminarea poporului şi pentru trezirea lui la o viaţă mai deamnă, fiind totdeauna urmăriţi de controlul vrăjmaş al procurorilor unguri...«

»Acum, când timpurile grele cu vijeliile trecutului n'au fost în stare să desrădăcineze falnicul ştejar, împlinind lungul şir de şapte-zeci de ani neînfrântul ziar românesc şi ajungând zile mai bune, — nu putem decât să-i trimitem urările noastre călduroase ca să se bucure pe deplin, serbându-şi frumosul jubileu, în dulcea amintire a suferinţelor îndurate pe calea spinoasă, ce singură duce neamul la mântuire«.

„*L'Indépendance Roumaine*“ ia act de aniversarea ziarului nostru prin următoarele cuvinte calde de confraternitate:

»Valorosul nostru confrate de dincolo de munţi, »*Gazeta Transilvaniei*“ îşi serbează a 70-a aniversare dela înfiinţarea sa«.

»O existenţă aşa de îndelungată trebue să resuscite cu atât mai mult admiraţiunea noastră, cu cât ea s'a desfăşurat într'o ţară, unde obstacole supraomeneşti au trebuit să fie învinse. Câtă muncă, câtă perseveranţă nu representă aceşti şaptezeci de ani de apariţiune continuă!

»In mânia tuturor dificultăţilor, »Gazeta Transilvaniei«, conştie de misiunea şi datoria sa a perseverat în nizuinţa sa de a susţinea totdeauna în primul rând cauza română dincolo de munţi. Existenţa acestui ziar este un preţios exemplu nu numai pentru conaţionalii noştri din Ungaria, ci şi pentru Românii din regat.«

»C'un viu entuziasm venim a-i adresa toate felicitările noastre şi a-i dori să apară încă lung timp!«

O nouă orientare în cele economice.

Ocupaţiunile oamenilor noştri acasă în patrie şi nu peste Ocean.

III.

Ce facem cu vastele avuţii adunate de secoli în codrii noştri seculari dela munte, cari sunt mare parte încă neatinşi de săcure, şi cari nu câştigă, dar perd din valoare pe an ce trece prin îmbătrânirea lemnului

---

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

„Götzendämmerung“.

(Fine.)

Ajunge la Budapesta. E 21 Mai. Ocuparea Budei. Muzici, cântece patriotice — tinerimea încununează mormintele celor morţi la 48. Paşii lui Trauttmann să îndreaptă în spre o clădire mare, în mijlocul curţii, un monument. E monumentul lui Hentzi, căzut apărând cetatea lui încredinţată de Impăratul.

»Nici o floare nu împodobeşte frumosul monument, nici o mână n'a cutezat să'l încununeze«. Cu toate că, şi el a murit la 21 Mai.

Ce ruşine!

Şi dincolo? Ce sfidare — ce îngenunchiare!

Trauttmann pleacă îndărat la America scârbit, şi nu să reîntoarce decât peste un an la nunta nepoatei sale.

Guvernul Coaliţiei şi-a făcut întraceea culcuşul, culcuş cald—principiile sau spulberat ca şi pleava, şi nu rămâne decât vaca bugetară, vacă frumoasă, mare şi grasă.

E sărbătoare, regele Ungariei serbează 40 de ani dela încoronare.

E jubileu, constituţia cinstită din milă regală, îşi seceră recolta după 40 de ani. E partea cea mai frumoasă din roman — sunt pagini pline de durere, un sentiment profund, răscoleşte tainele sufletului, sentiment de resemnare—e decepţiunea, rece tânguitoare—plânsul celor 40 de ani perduţi în avântul realisărei unei utopii... e mormântul unui suflet prea bun, care nu şi-a cunoscut oamenii.

Scena Tedeului din biserica lui Matia e redată atât de sugestiv, încât pare că toată tendinţa romanului a voit s'o încătuşeze în câteva şire. »Episcopul care celebrase serviciul divin în biserica rece şi pe jumătate goală, dădea învăţături de drept public şi admonieri, moralizătoare, bătrânului rege. Şi regele era destul de îndurător ca să le asculte. Dar prinţul, care stătea îndărătul lui, *reprezentantul viitorului*, nu le trecu cu vederea.

»Nici un cuvânt nu-i adresă înaltei feţe bisericeşti, care în locul acesta să făcuse interpretul unor sentimente şi dorinţe, destul de bine cunoscute. Un ceas mai târziu Archiducele-moştenitor nu mai era în capitala Ungariei«.

Iar seara, seara după ce să sfârşiseră primirile oficioase, când regele să retrase în apartamentele sale private, şi deschise fereastra să'şi vază a doua capitală în haină de sărbătoare, drept mulţumită pentru mila, pentru nemăsurata milă—ce decepţie! Nimic — nimic — ba da, un palat faţă în faţă cu castelul regal, dincolo de Dunăre. jos în Pesta — strălucea într'o mare de lumină.

»Ce edificiu e acolo? Al cui e«?, întrebă regele pe servitorul.

»E palatul cel nou al societăţii Grasham, Majestate. Ministrul de comerciu locuieşte acolo!«

»Domnul Francisk Kossuth?«

»Da Majestate,... astăzi a devenit excelenţă şi stăpânul casei a luminat în onoarea lui«.

Surprins privi regele pe vorbitor. »Aşa va fi... aerul de seară e rece — foarte rece«.

Şi regele cade pe gânduri şi-i trec prin minte toate peripeţiile de la 67 până astăzi,... le-a dat tot, tot — i-a făcut tari şi mari cum n'au fost nici odată — a uitat tot trecutul, pe rebelul Kossuth a permis să-l îngroape în pământul patriei, pe rebelii împotriva strămoşilor săi i-a iertat, Rakoczy i-e acasă. — Le-a dat mai mult decât au visat vre-odată şi nu, nu — nu pot fi săturaţi. Acum abia vede el ţinta celor dela Czinkota — acum abia înţelege sfârşitul dărniciei prea mari.

Bismarck a zis odată: »Când împăratul Austriei îşi încalecă calul — toate popoarele îl urmează«.

Oare când îşi încalecă împăratul calul? E refrenul tânguios al romanului.

Trauttmann îşi cunună nepoata şi-apoi pleacă, poate pe veci — la America. — Văzuse şi înţelese destul.

Valoarea cărţii acesteia e indiscutabilă — poate că de multe-ori autorul să pierde în subtilităţi politice prea mari, in probleme economice prea dogmatice — locul lor ar fi poate mai potrivit într'un tractat economico-politic, decât într'un roman. Canavaua însaşi a romanului, fiind prea rar şi accidental ţesută, cu toate acestea, paginele politice aşa intim descrise, aşa sugestiv, pline de convingeri adânci şi neclintite puse în serviciul renaşterii unui popor — ridică valoarea romanului la o adevărată operă de artă.

De Bonald zice într'un loc: »Dela Evanghelii şi până la contractul social — sunt cărţile, cari au făcut revoluţiile«. Părerea aceasta astăzi, bine înţeles că nu rezistă unei critici. Interpretaţia materialistă a istoriei a ciontit de-abinele valoarea tezei. Revoluţiile pornesc din viaţă şi nu din cărţi. Cu toate aceste cărţile sincere au calitatea de a deschide ochii, de a lumina. — Romanul politic, înainte de toate, are calitatea de a pregăti terenul pe care vor putea prinde rădăcini reformele, şi aicea zace greutatea unei ast-

apt de tăiere? Nici-odată prețul nu a fost mai urcat și lemnul nu a fost mai căutat. Singuri codrii aceștia seculari de brad și molitf, ce se află în stăpânirea poporului nostru, se pot evalua la una sută milioane de coroane. Și câtă lume n'ar putea găsi ocupațiune și câștig acasă prin punerea în esploatare și valorizarea lor, și ce venituri n'ar fi în satele noastre mari și mici de munte? Câte industrii primare și secundare (accesorii) nu s'ar putea înființa în urma lor? Dar de unde capitaluri mari necesare la punerea lor în esploatare și valoare?

Un cas recent, falimentul firmei esploatatoare de păduri Steiner din Budapesta, a dat la iveală, că acel Ovreu a început afacerile de esploatări mari de păduri c'un capital propriu oe 18,000 — optsprezece mii de coroane și le-a tot întins mereu în diferite regiuni și țări, dând un faliment de 5 milioane coroane, din care 3 milioane afectate în România la pădurile dela Comănești ale *prințului Ghica*. Ei bine, tot creditorii săi iau sărit în ajutor în *jena momentană* și l'au scăpat de încurcătură și închisoare pentru a nu-și perde paralele angajate.

Dar nu vom lua de esemplu și model operațiunile lui Steiner, estinse peste 5—6 regiuni și țări diferite, ci unele mai simple și mai cumpătate, ca să fie și controlul mai ușor și la îndemâna capitalistului. Oare ar fi așa greu ori imposibil, ca 2—3—4 bănci românești dintr'o regiune oarecare, unite într'un consorțiu, să ia asupra lor punerea în valoare și esploatare a pădurilor comunale și particulare din apropiere? Ca ele să formeze societăți esploatatoare românești cu capitaluri românești și străine, dar unde întreg personalul dirigent și technic, ca și muncitorii diferiți să fie toți Români? Director, cassier, comptabil, șefi de echipe, mecanici, tăietori, cioplitori etc. să fie toți Români și să fie asigurați pe zeci de ani înainte! Ce plasare mai bună a banilor băncilor noastre ar fi decât aceia, deschiderea de nouă drumuri pentru scosul lemnelor din locuri încă neumblate ori facerea unor scocuri pentru scoborârea lemnelor din munte! Aceşti bani românești se plătesc tot dela Români și în folosul economiei naționale. Aceasta ar fi mai de preferat decât a le da bani ca să plece cu ei la America, ipotecându-și casa și moșioara, de unde apoi să fie întorși înapoi din diferite motive ori espulsați.

Aci i-ar putea vedea și controla și cel ce dă bani și cel ce-i primește. A doua zi după începerea esploatărei și debitarea lemnului vine de sine capitalul și creditul în contul mărfei debitate neîntrerupt an de an până ce se sfârșește esploatarea, și apoi ar începe la alte sate vecine.

Afară de cazul de mai sus vedem cum în România cârciumarii și băcanii greci și bulgari, brutarii greci și albanesi, îndată ce au adunat din micul comerciu câte-va parale, 3—4 mii de lei, se avântau în esploatarea de păduri și luarea în arenzi de moșii mari de zeci și sute de mii și făceau operațiuni anuale de zeci și sute de mii. Indată ce moșia era luată în arândă, și găsiau credit deschis la bancheri particulari și la creditele statului, în contul recoltei viitoare și cu ele făceau esploatațiunea de peste an. Grație spiritului lor de întreprindere multe moșii mari și domenii întinse de zecimi de mii de pogoane au trecut din mâna boierilor români, umblați prin școlile înalte ale apusului, în mâna Grecilor, Albanezilor și Bulgarilor fără de nici o cultură, cari abia știau să iscălească, și după ei multe milioane de lei au trecut peste Dunăre pentru scopuri culturale și naționale grecești.

Evident că mai este de trăit și de făcut mult acasă!

Ioan de pe Văcarea.

Revizuirea regulamentului camerei.

De câteva zile e pusă la ordinea zilei atât în cercurile parlamentare cât și în coloanele pressei revizuirea regulamentului camerei, — semn că se apropie timpul reformei electorale.

In ședința de alaltăeri a dietei a interpelat disidentul *Farkasházy* în chestia revizuirei regulamentului camerei, adresând guvernului și coaliției aspre atacuri. Interpelantul constată mai întâiu că motivele, cari ar necesita revizuirea proiectată, n'au nici o bază reală, deoarece actualul regulament oferă destulă garanție pentru mersul regulat al desbaterilor camerei. Ca dovadă înșiră votarea cvotei, a transacțiunei, combaterea cu succes a obstrucției Croaților (Dep. *Brediceanu*: N'am făcut obstrucție). Face apoi imputări majorității de azi, care pe timpul când se bătea cu scaunele în dietă, altfel vorbia despre revizuirea regulamentului. Impută majorității, că revizuirea regulamentului precum și alte proiecte le-au negat în trecut, iar la urmă totuși au ajuns înaintea camerei. Așa va fi și cu chestiile militare. Cere în fine lămuriri dela prim-ministrul Wekerle asupra celor ce se scriu prin ziare cu privire la revizuirea regulamentului camerei.

Ministrul *Wekerle*, luând cuvântul, protestează înainte de toate contra imputării, că revizuirea regulamentului are să servească pentru a rezolva cu ajutorul lui chestiile militare. Nimeni nu se cugetă la restrângerea libertății cuvântului sau la introducerea cloturei. Proiectul reformei regulamentului camerei se va publica de altfel în timpul cel mai apropiat. Evenimentele trecutului celui mai recent au dovedit, că reforma regulamentului camerei este necesară, dacă nu voim să periclităm reputațiunea noastră națională și dacă nu voim să ne cufundăm în mocirla neactivității. Deoarece revizuirea este o chestiune internă a camerei, guvernul n'a voit să ia inițiativa, ci s'a adresat președintelui Justh, care a întreprins pași, ca revizuirea să se facă unanim cu ascultarea părerilor tuturor partidelor. Proiectul reformei electorale se va desbate fără îndoială deja pe baza noului regulament al camerei.

Răspunsul lui Wekerle a fost luat la cunoștință cu mare majoritate. Contra au votat naționaliștii și disidenții.

*

In chestia revizuirei regulamentului camerei a avut loc alaltăeri o consfătuire la președintele camerei Justh. La această conferență au luat parte Wekerle, Andrássy, Apponyi, Kossuth, Günther, Darányi, Hadik, Nagy Ferencz, Szell, Ugron, Hoitsy, Holló, Zichy Aladár și Návay. Conferența a avut caracter confidențial. Se zice că cei prezenți au ajuns la o deplină înțelegere. Textul proiectului, care constă din un singur paragraf, este deja stabilit.

Pe eri după amiazi a fost convocată de Justh o nouă conferință, la care au participat bărbații de încredere ai tuturor partidelor coaliției. Reprezentanții coaliției au enunțat unanim, *că primesc proiectul de revizuire.*

Viața la București.

— 3 Ianuarie, 1908.

Ușurând atmosfera politică în preajma sărbătorilor, legea tocmelilor agricole a trecut cu bine prin cele două Camere, împreună cu imașurile sale. A trecut pe urmă pe alocuri ciuntită, pe alocuri ameliorată și legea judecătoriilor de pace, însoțită de strigătele de protestare ale avocaților, cari nu s'au isprăvit încă. In congresul lor ținut, când la Focșani, când la București, s'a cerut înlăturarea unor dispoziții jignitoare pentru prestigiul și independența »apărătorului«. S'a ajuns și la ideia grevei.

Că n'ar fi rău...

Și ca să se dovedească, că sunt drepte și legitime pretențiunile apărătorilor s'a început cu Giurgiu, unde s'a și declarat greva.

S'a cerut și retragerea guvernului, dar guvernul încă nu s'a hotărât...

*

De multe-ori e mai greu să aplici o lege, adică s'o aduci în stare să'și dea roadele ei bune, la cari s'a gândit legiuitorul, decât să formulezi punctele ș spiritul ei.

Aplicarea nouei legi a tocmelilor agricole atârnă în prima linie de consiliul superior al agriculturei, și de inspectorii agricoli de județe.

In consiliul superior al agriculturei au intrat bărbați, cari se impun prin multele garanții ce le oferă; bărbați ca domnii Theodor Rosetti, Barbu Știrbei, P. Poni, Bagdat. Primii doi sunt conservatori, așa că acest consiliu superior nu are un caracter politic și el nu va putea fi expus atacurilor, nici unuia dintre partide, având reprezentanți și dintr'o parte și din alta.

In rândurile partidului conservator însă se simt voci de nemulțumire împotriva celor doi membrii ai partidului, cari au primit să lucreze la executarea unei legi, împotriva căreia partidul conservator a propus proectul său, al șefului său. Dar șeful nu zice nimic.

Și pentru ce s'ar opune dacă odată a primit să trateze cu guvernul când legile au fost discutate în Parlament.

*

Ministrul de războiu va prezenta după sărbători Camerelor un proect de lege pentru *reorganizarea armatei*. Ca puncte însemnate în acest proect ar fi *reducerea termenului de serviciu la doi ani*, desființarea trupei cu schimbul și interzicerea de a mai da vara soldați pentru munca marilor proprietăți.

*

Invățătorii de sat sau întrunit în zilele de 28, 29 și 30 Decemvrie la Craiova în al patrulea congres al lor.

S'a vorbit de nevoile școalei, mari și multe la țară, de necesitatea unei reforme largi și îndelung studiate a acestui învățământ; de trebuința unor sacrificii mari pentru ridicarea intelectuală și morală a țărănimii, clase care prin munca și jertfele sale este chemată să pregătească viitorul *adevărat* al țării.

Pentru acest sfârșit statul ar trebui să înființeze cât mai îngrabă încă vre-o 4—5000 de școli și să'și recruteze încă cel puțin atâția învățători plătiți, se înțelege, mai omenește decât în timpul de față.

Din părerile împărțite ale vorbitorilor a rezultat necesitatea activității învățătorului în afară de școală, mai cu seamă acum când pe lângă știința de carte sunt tot atât de grabnic trebuitoare cunoștințele de economie împreună cu acelea necesare în viața de toate zilele a țăranului.

La acest congres au fost invitați și învățătorii români din afară de Regat — și din Bucovina și-a și anunțat la vreme participarea, o delegație de învățători, care nu se știe dacă în adevăr a fost de față.

*

Pe o vreme liniștită au trecut cele trei zile din Crăciunul Bucureștilor, cu vizite, cu mese, cu daruri, cu plimbări, cu teatru, serate, pom de Crăciun, cu lăutari, cu gramofoane, cu flașneta, cu armonica și cu colindul și pe cât de lung era șirul trăsurilor cari treceau seara pe calea Victoriei, pe atât de larg era svonul cântecului și colindatului afară spre margini. Dacă n'ar fi pomul de Crăciun și cheltuelile mai mari ca alte dați, nu s'ar ști că lumea bogată serbează Nașterea Domnului, pe care poate că unii l'au uitat că s'a născut copil sărman în iesle, spre a iubi și pătimi pentru buni și pentru răi.

Și până la Anul nou țin colindele (în Ardeal, după cum se știe, numai în ajun) iar anul nou aduce mulțimea de obiceiuri pe cari Românimea le are atât de deosebite dela un loc la altul...

...Și anul nou vine cu urări multe de fericire, de mulțumire, de noroc dela prietini și rude, cu daruri (»bacșișuri«) pentru acei, de cari ne folosim în cursul anului; cu daruri pentru acei, ce aduc veștile în fiecare zi, pentru bătrâni și tineri, vești de întristare și de bucurie și din când în când câte o scrisorică de dragoste, pe care »hoțul« de factor se învoiește bucuros s'o ascundă sub preșul dela ușă, sau cine știe în ce loc ascuns, ca să fie găsită numai de cineva... Și să dăruește din toată inima și în toate părțile la anul nou, ca să dea D-zeu și mai din belșug în cele 365 de zile, pe cari vrem să le trăim.

M.

Cronica din afară.

Crimele unei bande bulgare. La Constantinopol a sosit știrea despre masacrul comis la 10 Ianuarie, de o bandă bulgară în satul patriarhist Dragoclaresse (vilaetul Monastir). Ancheta a constatat că banda a incendiat 5 case, 24 persoane au pierit în flăcări sau au fost asasinate.

Modificarea proectului anti-polonez. Compromisul încheiat înainte de Crăciun între guvernul prusian și partidele blocului cu privire la proectul anti-polonez, va fi modificat în conferința de Luni. Modificările vor consta în aceea, că guvernul va renunța la exproprierea celor 9 cercuri provinciale, rezervându-și dreptul de a expropria ținuturi poloneze pe o întindere de 70.000 hectare în vestul Prusiei.

Gartea galbenă a Rusiei. Ministrul rusesc al afacerilor streine a publicat o carte galbenă asupra ultimelor tratative asupra orașului Kwant-sen-si. Negocierile cu Japonia asupra acestui oraș au fost foarte greoaie. In tratatul dela Portsmouth condițiunile nu erau bine fixate și Japonia, care ar fi putut să obție prin posesiunea acestui oraș controlul asupra întregei căi ferate, a făcut multe dificultăți pentru a recunoaște interesele Rusiei în acest oraș. Acum, după cum rezultă din cartea galbenă, totul s'a aranjat: interesele Rusiei au fost salvgardate grație unei indemnizări de o jumătate milion ruble plătite Japoniei. Astfel nu va mai fi nici un motiv de neînțelegeri, cari ar fi putut reeși din această chestiune destul de delicată.

Ajunul Anului Nou — în Brașov.

(*mp.*) Sugestiunea e imboldul timpurilor noastre. Și fără sugestiune nici nu să pot explica multele anomalii ale vremurilor ce trăim. O carte, un poet, o idee — astăzi e adorată și îndumnezeită, pentruca mâine entusiaștii de eri să nu să poată dumeri, cum de au admirat niște cuvinte goale, pe un imbecil, o utopie.

O instituțiune astăzi e îmbrățișată cu furia patimei, mâine ocolită, dată uitărei, și schimbările să întâmplă atât de repede, atât de pe neașteptate, încât nici nu-ți dau răgaz să le scrutezi cauzele, motivele. Le punem toate în contul sugestiunei și trecem mai departe.

Anul 1906, a fost pentru Brașov, un an de apatie. Anul 1907, anul succeselor.

In anul 1906, orice încercare dedea faliment — în 1907, te miri de unde atât entusiasm și interes! Vorbim, bine înțeles, de succesele vieței sociale, nu de cele politice—deși nici acolo nu să poate contesta succesul — ne-a succes, să nu ne succeadă nimic.

Teatrul înainte de toate a fost pentru 1907, punctul principal de atracție — orice reprezentație găsea o sală ticsită de public — și poate că o decepție mai mare nu ne-a ajuns, decât prin interzicerea reprezentației lui Z. *Bârsan*. Că lui avem să'i mulțumim în primul rând dragostea ce am prins pentru teatru, că el a fost centrul sugestiunei — e clar.

Rezultatul sugestiunei a fost și succesul serbărei din ajunul Anului Nou, al cărei principal moment a fost reprezentația teatrală a diletanților în frunte cu harnicul A. *Bănuțiu*.

Să vorbești despre teatru de diletanți, e un lucru foarte riscat. In orașele, în cari artele înfloresc, reprezentațiunile diletanților sunt numai amintite, semn de bunăvoință cuviincioasă, și nimic mai mult.

Astăzi s'a pornit în apus o întreagă campanie împotriva diletantismului. El submineează arta adevărată, corupe gustul etc. etc. Foarte frumos. Dar la noi? La noi, unde arta adevărată o găsești rar, rar de tot, ce gust să corupi? Nu, la noi diletanții au misiunea să pue basele unui început de gust. Misiune frumoasă, cultu-

---

fel de scrieri. Sunt și astfel de romane politice cari n'au nici o tendință vitală, au chiar și Maghiarii unul: »Az uj Zrinyiás« de Coloman Mikszáth. — Dar ele decad în bon moturi în glume, în simple fotografii, frumoase dar fără viață. »Götzendämmerung« (Amurgul idolilor) are o basă, un principiu pe care se ridică — nu patima împotriva unui popor, nu ura împotriva națiunei maghiare i-a pus peana în mână — ci ura și patima împotriva acelei clice, care sfidează ori ce sentiment de dreptate, care și-a înscris pe steag fraza patriotică și buzunarul, care calcă în picioare deopotrivă atât pe connaționalul său, cât și pe celelalte națiuni.

In Budapesta i-a răsărit soarele lui Trauttmann printr'o curioasă coincidență în dreptul palatului Grasham; în Viena deasupra lui Belvedere (palatul arhiducelui moștenitor). — Corupționism pe de-oparte — speranța unei sanări cinstite și drepte pe de altă. — Răspândirea acestei convingeri e scopul romanului acestuia — și câștigarea simpatiilor celor rău informați și tendențios mințiți pentru popoarele și straturile sociale desmoștenite. — Revoluție nu poate face o carte — dar spune adevărul poate — și adevărul îndulcit prin speranța viitorului spus pe înțelesul tuturora face din opul acesta o operă politică-literară, de prima ordine.

mp

rală. Misiunea diletanţilor e să împretinească publicul cu teatru, să-l obicinuiască cu scena şi în chipul acesta să uşureze munca acelora, cari cearcă, sau vor cerca să dea şi artă adevărată. Ce frumos esemplu n'ar da Braşovul, dacă şi-ar constitui o trupă permanentă de diletanţi. Nu voesc să esagerez, nici vre-o comparaţie nu voesc să fac, ar fi ridicol — amintesc doar în treacăt că cea mai bună trupă teatrală din Rusia, care acum doi ani lăsase uimite toate centrele mari ale Europei, teatrul Stanislavsky din Moscova, a fost început de un grup serios de diletanţi. Diletanţii noştri puşi sub îngrijirea d-lui *Bârsan* şi a d-lui *Bănuţiu* ar ajunge în doi trei ani să dea representaţii de model. Reportoirul teatrului nostru s'ar schimba ca prin minune — din neajutorat, şi neartistic, cum e astăzi, ar deveni mare şi ales. După cum o trupă de 2—3 artişti buni nu este în stare să-l joace pe Wilhelm Tell, aşa nici 50 de artişti răi nu sunt în stare să-l joace. Jocul de ensemblu ar deveni rotunzit, unitar, — singuraticii diletanţi mai siguri în rolurile lor, jocul mult ar face să dispară timiditatea naivă etc. etc.

*

Representaţia teatrală din ajunul anului nou a fost rodul unei sârguinţe mari.

Comediile jucate:

»*Dragostea*« din limba germană şi »Mincinosul« de Şt. Velescu, sunt două piese, despre cari nu se poate zice multe. In piesa primă Dina, fata advocatului Cena, e la aparenţă cel puţin amorezată de oficerul Stoian. Frumos, dar încolo prietin netegăduit al cailor. Urâtul, dar inteligentul, spiritualul, poeticul, esploatator al regiunilor arctice Miclescu o captivează pe Dina prin măestria vorbei. Şi piesa să sfârşeşte cu două mariagiuri potrivite, Miclescu şi Dina, Stoian şi nepoata sburdalnică a lui Cena: Mimi. — D-şoara Marioara *Dima* o brună cu ochi visători, profil expresiv şi frumos, ar zice un pictor, apariţie elegantă. Are voce caldă şi simpatică, mişcări distinse şi temperament de artist.

D-şoara Lucia *Bogdan*, o blondină vioaie, sburdalnică cu jocul ei drăguţ ştrengăresc, a fost ca o păpuşică.

Iată-ne căzuţi în banalul, o d-şoară gentilă, simpatică, drăgălaşe, ale anunţurilor de logodnă, sau nuntă din cutare ziar românesc — promitem să nu mai devenim banali.

D-na Maria *Popescu*, dl *Vlad* şi cu deosebire dl dr. A. *Bogdan*, au jucat cu multă pricepere.

»*Mincinosul*« e o piesă slabă, foarte slabă. A fost aleasă pentru-că nu sunt alte. Tratează povestea unui mincinos. Minciunile îl fac cât p'aci să-şi piardă logodnica şi numai intervenţia unui prietin actor, care prin diferite transformaţiuni îi confirmă minciunile, îl salvează. Un joc bun într'o piesă proastă nu poate da nici un artist de profesie, dar încă diletanţi. D-şoara Achilina *Ilasievici*, d-na Maria *Popescu*, D-nii *Merchesan*, *Vlad*, *Stoica*, şi mai ales d-l *Burac* un tânăr de mult talent şi temperament, au jucat drăguţ, interesant şi dacă poftiţi — fără greşală.

Aranjatorul representaţiunei a fost d-l A. *Bănuţiu*, bursierul societăţii fondului de teatru, şi el a şi jucat rolele principale în ambele piese. D-l *Bănuţiu* promite să devie cea mai bună forţă comică în teatrul nostru de dincoace de munţi. Să ne înţelegem bine, zicem promite, deşi în realitate este şi astăzi, având firma convingere, că d-lui Bănuţiu îi va succede cu vremea să ne dea artă adevărată. Rolurile, cu deosebire cel dintâi, a fost ingrat, şi cu toate acestea a ştiut stoarce hohote de râs — intenţia realisată a artistului e cel mai bun succes.

D-l Z. Bârsan, sufletul mişcărei artistice teatrale la noi, nădăjduim că va găsi în d-l Bănuţiu un vrednic tovarăş.

*

Gârbovitul 1907 îşi pleacă tot mai mult grumazul, greul unui an întreg îl apasă tot mai tare, să 'mpiedecă, apoi cade şi moare.

Visurile se spulberă, după-ce au fluturat un an întreg, ca şi fulgii de zăpadă şi să 'ngroapă pe veci în cintirimul regretelor. Alte visuri, alte ideale, planuri peste planuri, frumoase, mari; argintul fericirei scânteiază din nou şi poleieşte măestru speranţa, neobosita speranţă.

Asta-i viaţa popoarelor, asta-i viaţa indivizilor.

Sunt ani, în cari visurile prind fiinţă, şi ani, în cari viscolul decepţiunei le împrăştie, le svântură şi nu lasă în urma lor decât lacrimi. Ani buni şi ani răi. Şi pare că soartea încarcă adeseori în spatele unora numai bine, în al altora numai răul.

In viaţa noastră politică anul 1907 a fost poate cel mai rău dela 1867 până astăzi. Greul lui nu ni-l va şterge decât curagiul şi vrednicia noastră. A murit, şi la miezul nopţii i-am făcut şi noi prohodul. L'am îngropat cu pompă — într'un tablou vivant l'am văzut cum moare şi l'am văzut şi pe 1908 tânăr, frumos, plin de speranţă, geniul cel bun îi urzea lângă leagăn — îi urzea să nu-l omoare greutatea răului din 1907 — greutatea sfidărei sentimentului de humanitate, îi urzea încrederea în propriele forţe, oţelirea în lupta cea grea.

Dansul animat şi viu — a ţinut până 'n zori de zi.

ŞTIRILE ZILEI.

— 4 Ianuarie v.

Anul nou la »România Jună«. Din Viena se scrie: Mult aşteptatul bal de anul nou dela »România Jună« a avut în anul acesta un succes desăvârşit. Au luat parte la acest festival pe lângă numeroşii membrii ai coloniei române, mai multe persoane din societatea vieneză.

Prima parte a programului serbărei, conţinând diferite numere de concert, a avut un succes foarte mare, datorită concursului dat de mai mulţi artişti români, cari ocazional se aflau în localitate. Astfel au contribuit la succesul serei cunoscutul cântăreţ *Rădulescu*, care se află acum în trecere dela Londra la Petersburg, unde urmează să dea mai multe concerte. Rădulescu a avut un mare succes, concertând cu acompaniamentul unei orchestre de peste 100 persoane. Apoi şi-a mai dat concursul d-na *Tritianu*, venită anume din Sibiiu.

După esecutarea programului, a urmat dansul, care s'a început cu »Romana«. La oarele 12, lămpile au fost stinse, musica a dat semnele tradiţionale, iar la reaprinderea luminilor preşedintele societăţii »România Jună« a rostit o călduroasă cuvântare de felicitare. Au luat parte la această frumoasă petrecere număroase doamne române în costum naţional. Au fost şi mulţi ofiţeri români. Din partea legaţiunei româneşti a asistat d-l Cantacuzino, secretar de legaţie. — *D-a.*

Pentru Muzeul Asociaţiunii. Confirmăm cu mulţămită primirea următoarelor contribuiri întrate, ca răscumpărare a felicitărilor de Anul nou dela P. T. d-ni: *Transport cor. 531·30.* Alexandru Mocsonyi, Birchiş 50 cor., N. Comaniciu notar, Gurarîului 2 cor., Florian Rusan, Alba-Iulia 2 cor., Constantin Băilă, Sân-Petru (Torontal) 3 cor., Dr. Emil Târnăveanu medic, Bran 5 cor., Vasile Mica proprietar, Someş-Odorheiu 5 cor., Iosif Goia contabil, Sassebeş 2 cor., Dr. Iustin Pop advocat, Deva 5 cor., Ion Simu, Arad 2 cor., Dr. Nicolae Şerban advocat, deputat diet. şi soţia, Făgăraş 10 cor., Nicolae Albu senator orăşenesc, Vizacna 5 cor., Paul Muntean, locot.-colonel î. p., Sibiiu 5 cor., Sebastian Olariu protopop, Făget 5 cor., Ioan Marinescu notar, Ucea inf. 2 cor., Dr. Enea Draia advocat, M.-Oşorheiu 10 cor., G. Negoescu M. Buzeu 2 cor. *Total* cor. 646·30 Sibiiu în 16 Ianuarie 1908. Presidentul Asociaţiunii: *Iosif Şterca-Şuluţiu.*

Primirea generalului Averescu la Viena. In legătură cu primirea făcută la Viena ministrului de răsboiu al României, general Averescu, se afirmă că i-s'ar fi acordat mari distincţii. Mai mulţi demnitari şi câţiva archiduci şi-au lăsat cărţile lor de vizită la hotelul, unde locueşte ministrul român. O persoană din aturajul curţei a declarat, că generalul Averescu a făcut o excelentă impresie împăratului, mai ales prin cunoştinţele sale în limbi străine. Ministrul român vorbeşte perfect limbile germană, italiană, rusă, bulgară etc.

Din Viena generalul Averescu pleacă la Berlin.

Vicepreşedintele camerei ungare amestecat într'un scandal. Ziarul »A Nap« publică amănunte asupra unui scandal care a făcut o foarte rea impresie în toate cercurile din Budapesta. Scandalul a avut loc în sala de mâncare a hotelului »Ungaria« şi a fost provocat de vicepreşedintele camerei Rakovsky şi de fratele acestuia Bela Rakovsky.

La hotelul »Ungaria« a descins de câteva zile o familie din Brasilia, din care fac parte patru domnişoare de o frumseţe răpitoare. Familia aceasta este condusă în localitate de un tânăr ofiţer, căruia i-a fost recomandată de un frate al acestuia ataşat la Rio de Janeiro. Pe când această familie, împreună cu însoţitorul ei, se afla în sala de mâncare, deodată doamnele se ridică şi vor să părăsească sala scandalizate. Intrebate asupra motivului enervării lor ele au arătat pe doi domni, cari aveau o atitudine scandaloasă, fixând în mod nepermis pe d-rele dela masă. Aceşti doi domni nu erau decât vicepreşedintele camerei şi fratele său. Intervenind locotenentul cei doi domni au căutat să aplaneze conflictul în mod pacinic, şi erau gata să ceară scuze, cerând ca să fie recomandaţi familiei. Ofiţerul răspunse, că el nu recomandă unor doamne pe nişte oameni de asemenea condiţie. Din cauza aceasta a avut loc un duel cu sabia între Bela Rakovski şi locotenentul Sarossy. Ambii au fost răniţi: Rakovsky la umăr, şi Sarossy greu rănit la cap. Un nou duel va avea loc între Sarossy şi vicepreşedintele camerei. Duelul a fost însă amânat din cauza stării grave, în care se află locotentul.

Reuniunea femeilor ev. săseşti pentru ajutorarea şcoalei ev. de fete învită la balul, care va avea loc în 18 Ianuarie 1908 în sala cea mare a Redutei. Intrarea 3 cor. Bilete se pot cumpăra în librăria Zeidner şi seara la cassă.

Catastrofa din Pensylvania. Din New-York se comunică următoarele nouă amănunte asupra catastrofei dela teatrul din Boyertown: In sala teatrului se anunţase o reprezentaţie de chinematograf, la care se adunase vre-o 500 persoane. La un moment dat făcu explozie un vas cu oxigen. Imediat focul a cuprins întreaga sală. Poliţia şi antreprenorul chinematografului căutau să liniştească publicul. Totul a fost însă în zadar, căci fiecare nu se gândea decât la salvarea persoanei sale. La ora 1 noaptea nu mai rămăseseră decât ruinele teatrului. Numărul cadavrelor scoase de sub ruine este de 167, multe din ele n'au putut fi recunoscute. Mai lipsesc încă 50 persoane, pentru a căror viaţă s'a perdut orice speranţă.

O femeie cu trei copii în jurul ei a svârlit pe fereastră un copil de 4 ani în speranţa de a-l salva. Nenorocitul a căzut zdrobit pe trotoar, unde a încetat imediat din viaţă. Cei mai mulţi au murit înăbuşiţi de fum. Un bărbat a voit să-şi tae beregata cu un cuţit. O femeie a pierit înăbuşită de fum, pentru că se ruga în continu, nevoind să se mişte din loc. O mamă neputându-şi salva copiii a pierit îmbrăţişindu-i. Un bărbat găsind o fereastră în galerie a salvat mai multe persoane. El a fost scos de pompieri cu ambele braţe arse în aşa fel, că au trebuit să-i fie amputate.

Vioarele se supără. Musica îndulceşte moravurile. Intr'o seară musicianii celebrei orchestre simfonice Cain, din München, au întrerupt brusc concertul, declarând că nu vor mai cânta nici o notă până când doctorul Louis, criticul sever dar nejust dela »Münchener Neueste Nachrichten« nu va fi părăsit sala. D-l Louis se depărtă, iar concertul s'a continuat. Insă plângeri violente isbucniră printre ascultători, luând unii partea artiştilor şi alţii aprobând pe critic. Se produseră scene tumultuoase. In cele din urmă cei mai înverşunaţi se liniştiră şi programul a fost esecutat în mijlocul unui entuziasm de nedescris.

ULTIME ŞTIRI.

Budapesta, 17 Ianuarie. Deputatul Farkashazy (disident) a declarat în numele disidenţilor, *că ei vor face totul, pentru a împedeca revizuirea regulamentului Camerei. Disidenţii se vor alia cu clubul naţionalist, pentru a obstrua proiectul de revizuire.*

Budapesta, 17 Ianuarie, Se svoneşte că din cauza revizuirei regulamentului vor eşi mai mulţi deputaţi din partidul independist.

Viena, 17 Ianuarie. Din Agram se telegrafiază: Ca urmare a demonstraţiunilor de alaltăieri s'a produs eri o mare *ciocnire sângeroasă între studenţi şi ofiţeri.* Studenţii au cerut unui grup de ofiţeri să strige: Jos banul Rauch! Ofiţerii au refuzat, şi atunci studenţii i-au atacat cu lovituri de pietre. Un ofiţer a căzut jos greu rănit. Ceilalţi au scos săbiile şi au respins pe studenţi. Alte desordini nu s'au petrecut.

Viena, 17 Ianuarie. Comisiunea agricolă a camerei deputaţilor a adoptat moţiunea Iro, prin care cere guvernului să împedece orice importaţiune de vite şi de cărnuri din statele balcanice şi de a stărui absolutamente, în cursul negocierilor actuale comerciale, să menţină blocul graniţelor.

Agram, 17 Ianuarie. Agitaţia în sânul populaţiunei e mare. Căpitanul oraşului a admoniat populaţiunea la linişte, ameninţând-o că în cas contrar vor fi închise teatrele, cafenelele, şi birturile. Noul ban a publicat programul său.

Londra, 17 Ianuarie. Banca Angliei a scăzut scomptul său la 5 la sută.

Roma, 17 Ianuarie. Consiliul comunal a luat următoarea rezoluţie cu 51 voturi contra 3 şi 5 abţineri: Consiliul comunal învită guvernul şi parlamentul să escludă predarea învăţământului religios, sub orice formă, din şcolile statului.

Constantinopol, 10 Ianuarie. Se confirmă, că s'a anunţat patriarhului că sultanul i-a conferit ordinul „Iftihar“ în briliante, dar că patriarhul, făcând alusiune la numeroasele afaceri lăsate în suspensiune şi neregulate de către Poartă, precum şi ţinând socoteală de faptul că Poarta nu a răspuns până acum la cererea de demersuri în contra exarhatului bulgar, a declarat că nu primeşte decoraţiunea. Patriarhul nu a asistat la felicitarea şefilor bisericelor la Ildiz Kiosk cu ocasiunea Bairamului.

Petersburg, 17 Ianuarie. In procesul Stoessel a avut loc eri o şedinţă de mare importanţă. Admiralul Loszinski, a arătat că, pe când generalul Stoessel a declarat că numarul soldaţilor în stare a mai continua lupta, de cari dispunea în momentul capitulării era de 8000 oameni, el avea de fapt 17.000 infanterişti şi 6000 marinari. Martorul a mai declarat, că amiralii au fost foarte surprinşi când au aflat despre capitulare, şi că în special amiralul Viren, a combătut cu vehemenţă această decisiune a lui Stoessel.

Bacu, 17 Ianuarie. Agenţia Westnik comunică, că eri seară o bombă a fost aruncată în biuroul societăţii Mării Negre şi Caspice, distrugând mai multe camere de prin prejur. Tâlharii au fugit fără să'şi poată realiza planul de jefuire.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.

Redactor respons.: Victor Branisce.

Vor avea dreptul să ia parte la adunarea generală toţi detentorii de acţiuni la purtător şi titularii de certificate nominative, cari vor fi depus sau înscris acţiunile lor până la 26 Ianuarie 1908 isculsiv, la administraţiunea centrală a Băncei sau la sucursalele şi agenţele ei.

Persoanele cari au acţiunile lor în depozit liber la Cassa de depuneri şi consemnaţiuni vor putea depune în loc de acţiuni, recipisele acelei Casse.

Ori ce depunere sau inscripţiune tardivă nu dă dreptul de a participa la adunarea generală.

Patru acţiuni dau dreptul la un vot.

Nimeni nu va putea avea mai mult de 10 voturi pentru sine şi alte 10 voturi ca mandatar, oricare ar fi numărul acţiunilor ce ar avea depuse sau pe care le-ar reprezenta.

Acţionari cari vor fi depus sau inscris acţiunile lor în termenele prescrise vor putea da procură în regulă spre a fi reprezentaţi prin alţi acţionari, având dreptul de vot.

Prin excepţiune, Statul, societăţile şi corporaţiunile pot fi prezintate printr'un delegat; minorii şi interzişii prin tutorii şi curatorii lor, iar femeile prin ori-ce reprezentant acţionar sau neacţionar.

Procuraţiunile, precum şi toate celelalte acte cari dau dreptul de a asista la adunarea generală, afară de acţiuni, despre cari s'a vorbit mai sus, vor fi depuse, sub pedeapsă de nulitate, atât în Bucureşti, cât şi în sucursale şi agenţe, până la 14 Februarie 1908, orele 4 d. a.

Conform legii şi statutelor, bilanţul general anual, precum şi raporturile consiliilor de administraţiune şi de censori asupra operaţiunilor anului 1907, vor fi publicate în „Monitorul Oficial" înainte de întrunirea adunării generale.

Ordinea de zi:

1. Aprobarea bilanţului încheiat la 31 Decembrie 1907;
2. Descărcarea consiliului de administraţiune de gestiunea sa;
3. Distribuirea beneficiilor realizate, conform bilanţului;
4. Alegerea unui director în locul d-lui I. G. Bibicescu şi a unui censor în locul d-lui I. P. Dumitrescu, ale căror mandate expiră la 31 Decembrie 1908, şi a unui director, în locul d-lui Ant. Carp, demisionat.

Dela „Tipografia şi Librăria“ A. MUREŞIANU, Braşov se pot procura următórele cărţi

(La cărţile aicĭ înşirate este a se mai adauga pe lângă portul postal arătat, încă 25 banĭ pentru recomandaţie.)

Scrierĭ istorice.

Memorii din 1848—49 de *Vas. Moldovan*, fost prefect al Legiunei III în 1848—49. Preţul cor. 1 (cu posta cor. 1.10)

Viaţa şi operile lui Andreiŭ Mureşianu, studiu istoric-literar de Ioan Raţiu, prof. ord. la preparandia din Blaşiŭ. Preţul 2 cor.. plus porto 10 banĭ. Venitul curat al acestui op se va contribui la formarea unui fond pentru Internatul preparandial din Blaşiŭ.

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino şi Lissa“, interesanta şi eminenta conferenţă, ce a ţinut'o d-nul colonel c. şi r. *Francisc Rieger* în reuniunile militare dela Braşov şi Sibiiu. Broşura conţine şi două portrete bine reuşite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, altul din timpul mai recent; mai conţine şi o hartă a Lissei, cum şi ilustraţiunea mormêntului eroului nostru. Preţul 80 b. plus 6 b. porto.)

„Pentru memoria lui Avram Iancu“, apelul dat către ministerul de interne D. Perczel prin d-l Dr. Amos *Frâncu* în causa fondului pentru monumentul lui Iancu. Preţul este 1 corónă. In România 2 lei plus 5 banĭ porto.

„Ţěranul român şi ungur din Ardeal“, studiu psihologic poporal de I. *Paul*. Preţul 1 cor. (+ 5 b. porto).

„Românul în sat şi la óste“. Acesta este titlul unei nouě cărticele, de p. l. *Ioan Pop Reteganul*, cunoscutul şi meritosul nostru scriitor poporal, a dat literaturei române. Preţul 20 b., cu posta 26 b.

„David Almăşianu“, schiţe biografice de *Ioan Popea*. Broşura acésta, presentă şi multe momente de însemnătate istorică. Preţul 60 b. (cu posta 66 b..

Lupta pentru drept de Dr. Rudol de Ihering traducere de Teodor V. Păcăţian. Preţul 2 cor. (+ 10 b. porto).

Toate acestea cărţi se pot procura dela tipografia şi librăria *A. Mureşianu*, Braşov.

„Pintea Vitézul“, tradiţiunĭ, legende şi schiţe istorice, de *Ioan Pop-Reteganul*. Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. In ea se cuprind fórte interesante tradiţiunĭ şi istorisirĭ din tóte părţile, pe unde a umblat Pintea. Preţul 40 banĭ. plus 6 banĭ porto.

Preţurile cerealelor din piaţa Braşov.

Din 17 Ianuarie 1908

Măsura séu greutatea	Calitatea.	Valuta in Kor.	Valuta in fi.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos.	22	—
„	Grâu mijlociu . . .	21	—
„	Grâu mai slab . . .	20	—
„	Grâu amestecat . .	19	—
„	Sěcară frumósă. . .	17	—
„	Sěcară mijlocià. . .	16	—
„	Orz frumos	9	—
„	Orz mijlociu. . . .	8	—
„	Ověs frumos. . . .	7	—
„	Ověs mijlociu . . .	6	80
„	Cucuruz	11	—
„	Mălaiu (meiu) . . .	10	—
„	Mazăre.	14	—
„	Linte	36	—
„	Fasole	12	—
„	Sěmênţă de in . . .	20	—
„	Sěmênţă de cânepă .	12	—
„	Cartofi.	2	—
„	Măzăriche.	—	—
1 kilă	Carne de vită . . .	1	16
„	Carne de porc . . .	1	20
„	Carne de berbece. .	—	72
100 kil.	Sěu de vită próspět .	40	—
„	Sěu de vită topit . .	62	—

Nr. 29/1908.

PUBLICAŢIUNE.

In 4 Februarie 1908 la **10 oare a m.** în cancelaria oficiului silvanal orăşenesc Brassó se va vinde cu licitaţie **cantitatea de lemn de brad** prescrisă spre întrebuinţare în anii **1908 până în 1912** anual 1469 metrii compleţi (Festmeter) sau total 7345 M³ din partea pădurei „Dávidmártonvölgy“ a revierului silvanal orăşenesc Csernátfalu Betr. Cl. A. I. Secţiunile 4—7.

Preţul strigărei metru **cor. 6**·— sub care preţ nu se va vinde lemnele.

Se primesc numai oferte înscris provăzute cu vadiu şi sigilate. Va dium să fie de 10% calculat după suma preţului oferit pe cantitatea lemnului pe un an.

Condiţiile ofertului şi contractului se pot vedea în localul oficiului silvanal (strada aurarilor nr. 5) în oarele de oficiu.

Brassó, 11 Ianuarie 1908.

(23,1—1.) *Oficiul silvanal orăşănesc.*

Arândare de păşunat pentru oi.

In 26/13 Ianuarie 1908 la orele 1 p. m. se va licita dreptul de **păşunit oi** al amândoror comune bisericeşti pe anul 1908 în cancelaria comunală din Galt (Ugra) lângă Cohalm.

Informaţii şi condiţii mai de aproape se pot lua dela d-l Adolf Heltman, preot ev. î. Galt. Nr. 21,2—2.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numěrul à **10 fil.** se vinde la zaraful **Dumitru Pop**, la tutungeria, de pe parcul Rudolf şi la **Eremias Nepoţii.**